

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street
New York City

Előfizetési díj:

Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHALY.

Editorial Rooms:

327 East 13th Street
New York City

Subscription:

Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 74. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., 1907. SZEPTEMBER 13-án. IV. Year. No. 74.

MAGYAR KÓRHÁZ.

A BETEGSEGÉLYZŐ EGYLETEK SZÖVETSÉGÉNEK NEMES ELHATÁROZÁSA.

A Betegsegélyző Egyletek Szövetsége dédelgetett kedvence volt mindig az amerikai magyar sajtónak. Amióta a szövetség fennáll, egészen mostanáig, a nem hivatalos lapok nemes versenyre keltek a szövetség hivatalos lapjaival abban, hogy a magyarság figyelmét oda irányítsák, hogy a saját érdekét szolgálja, amikor a bridgeporti szövetség zászlója köré tömörül. S mióta a hazai viszonyok megszázaszorították az amerikai magyarok számát, azóta fokozottabb mértékben igyekeztünk odahatni, hogy a felszaporodott magyarok a munka e hatalmas birodalmában a munkával járó ezer veszély ellen a bridgeporti szövetségben keressenek önmaguk és hozzátartozóik számára ótalmat.

Megtettük ezt mindig a magyarság iránt táplált köteleltségérzetből. Megtettük, mert tudtuk, hogy azoknak a jajkiáltását, akik a bányákban, a kohókban, vagy a gépek mellett elbuknak, a könyörtelen kiméletlenség ez országában nem hallja meg senki. Megtettük, mert tudtuk, hogy az emberek önértetét, munkakedvét, családi boldogságát feltétlenül fejleszti az a tudat, hogy hozzátartozóinak jövőjéről annyira-amennyire gondoskodott.

Ennek tudandó be, hogy az amerikai magyar sajtó soha még csak jóindulatu kritika tárgyává sem tette a szövetséget. Feltétlenül dicsért. Feltétlenül elismerte mindig a tisztviselők ügybuzgalmát. Feltétlenül kimondotta mindig, hogy még azoknak a magyaroknak is, akik a visszavándorlás szándékával jöttek Amerikába, csatlakozniok KELL a bridgeporti szövetséghez. Csatlakozniok kell már csak azért is, mert azok, akik anyagi helyzetük megjavítására tették meg a nagy vízi utat, nem hagyhatják figyelmen kívül azokat a veszedelmeket, amelyekkel ez anyagi jólétük kiküzdése körül napról-napra szembesítve vannak s amely veszedelmek következményei ellen egyedül a bridgeporti szövetség nyújt nekik némi biztosítékot.

Sajnálatos, hogy a magyarság e folytonos buzditás, ez örökös czikkezés dacára még mindig nem karolta fel annyira a saját érde-

két, ahogy mi ezt szívesen láttuk volna. Sajnálatos, hogy abból a sok százezer magyarból, akik ez idő szerint Amerikában izzadnak mindennapi kenyerükért, csak tizezer csoportosult a bridgeporti szövetség által bontott és fenn lobogtatott zászló alá, amelyen a legönérzetesebb jelszó csillog: SE-GITS MAGADON.

De amily sajnálatos, hogy a magyarság százezei nem akarták eddig felérteni a bridgeporti szövetségnek nagy gazdasági értékét, ép oly sajnálatos, hogy a bridgeporti szövetség nem akarta megérteni, hogy a százezekekre felszaporodott amerikai magyarságnak a gazdasági érdekeken kívül most már vannak itt Amerikában olyan nagy erkölcsi érdekei, amelyeket a bridgeporti szövetség, ha mindjárt alapszabályai kizárólagosan gazdasági ténykedésre szoritják, figyelmen kívül nem hagyhat. Igazán sajnáltuk éppen a bridgeporti szövetség érdekében, hogy az *Amerikai Magyar Szövetség* kérésének elejtésével elmulasztotta jelét adni annak, hogy a magyarság általános érdekeit csakugy a szíven hordja, ahogy a szíven hordja saját tagjainak gazdasági érdekeit. Mert tulás az, amit egy, a bridgeporti szövetség érdekeit melegen szolgáló laptársunk mondott, mikor a minap azt állította: „A magyarság józanságának megtagadása volna, másra, egyéb szervezetre, újabb alkotásra gondolni az amerikai magyarság központjaként.”

Laptársunk nyilván figyelmen kívül hagyta, hogy a bridgeporti szövetséget *alapszabályai RÁKÉNYSZERITIK*, hogy CSAKIS SAJÁT tagjaival és e saját tagjainak *csakis* betegség és halálesetből kifolyó *anyagi* kérdéseivel foglalkozzék. Szükség, parancsoló szükség van tehát egy oly központra, mely az ÁLTALÁNOS magyarság ÁLTALÁNOS érdekeit felöleli, szükségünk van az Amerikai Magyar Szövetségre és szükség volt arra, hogy a bridgeporti szövetség határozatilag belevigye az ő tagjait az Amerikai Magyar Szövetségbe.

Hisszük, hogy a bridgeporti szövetség ezt a mulasztást jóvá fogja tenni. Annál erősebben hisszük, mert a főgyűlés utolsó óráiban főlemelő jelét adta annak, hogy felül tud

helyezkedni az alapszabályok által emelt korlátokon, hogy tud lelkesedni és *cselekedni* a magyarság általános érdekeiért.

Az a beszéd, amelyet *Dezső János* főpenztáros a főgyűlés utolsó óráiban elmondott s az a lelkesedés, amelylyel a delgátusok ötezer dollárt megszavaztak a magyar kórház-alapra, elfeledtetik velünk a közönyt, amelyet az Amerikai Magyar Szövetség ügyével szemben tanúsítottak.

Főt. *Madár János*, *Rizsák János*, *Ciglar József*, *Kuhn József* és mindazoknak nemes példáját, akik a lelkesedés első pillanatában jelentékenyebb összegeket jegyeztek a kórház-alapra, követni fogják sokan. A magyar kórház most már meglesz és létezése legdicsőbb emlékszobra lesz a Betegsegélyző Egyletek Bridgeporti Szövetségének.

A magyar kórházzal egyik legkedvencebb eszménk valósul meg. Tizenhárom év óta hirdetjük a kórháznak szükséges voltát. A bridgeporti szövetségé az érdem, hogy ez az égető szükséglet valahára kielégítést nyer. Nem lesz Amerikában magyar, aki a szövetséget ebbeli törekvésében ne támogatná. Egy-egy téglával mindegyikünk járulhat idegen földön élő beteg magyarok szenvedésének csillapításához.

Singer Mihály.

EGY ZSÁMOLY EREJE.

„A Bevándorló” számára írta: *Vigyázó.*

Naponta — ragyogó nap, vagy eső — pontban 12 óra 10 perczkor megjelenik William Wilkinson, a Wall street szociológusa. Röviden csak: Wilkinson. Így ismerik őt a Wall streeten, ahol az üzleti élet izgalmi közé immár számos év óta színt, szeretetet és barátságot visz bele. Wilkinson szociológus abból a fajtából való, akiben nemesak eszmei gazdagság, de kitűnő szervezői képesség is lakozik. Wilkinson szónoki nyelve egyszerű, humora mély és előadása közvetlen.

Az a faszámoly, amely egy közrendőr segítségével a közeli üzletek egyikéből előkerül, egy emberszívetet varázsol egyszerre a

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY magyar osztálya **YOUNGSTOWN, O.,**
Vagyoni \$9.500.000. Pénzt küld az ő-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet.
Üzletvezető: **Burger B. Lajos.**

KÉRDŐÍV.

Hogy a kivándorlást megszüntethesse, tudnia kell a magyar kormánynak, hogy a magyarok százezrei miért vándoroltak ki Amerikába. Kérjük tehát lapunk olvasóit, hogy az alábbi kérdőívet töltsék ki, vágják ki s azután küldjék be nekünk. Czim: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13th street, NEW YORK.

- Mi a neve? .....
- Hol született és mikor? .....
- Van-e családja, hány gyermeke? .....
- Mivel foglalkozott odahaza és hol? .....
- Mikor vándorolt ki? .....
- Miért vándorolt ki? .....
- Maga vette-e a hajójegyet vagy önnek küldték? .....
- Családját otthon hagyta vagy magával hozta? .....
- Hol lakik Amerikában? .....
- Mivel foglalkozik? .....
- Mennyit keres naponta? .....
- Küldött-e pénzt haza? .....
- Van-e földje, háza vagy bármi vagyona odahaza? .....
- Mily körülmények között menne vissza Magyarországra? .....
- .....
- Van-e háza vagy gazdasága Amerikában? .....

régi vámház lépcsői és járója, kocsitja köré. Wilkinson barátom nekem, barátja a kis officeboynak és barátja a fekete porternek, az overallban déli pihenőjét tartó munkásnak, barátja a 4 dolláros clerknak, a vezető igazgatóknak, brokeroknak, szóval mindazoknak, kik a Wall street munkásait teszik. Sokan nevetve mennek el a különös gyülekezet előtt, némelyek pár percre meg is állnak és legtöbbször mindennap újra eljönnek.

Wilkinson tud érdekes lenni és tud magának közönséget teremteni és nevelni. Emellett nem demagóg, — de feltétlenül olyan ember, akiből, hogy kevés van, nagy kár.

A mindennapos hűség és kitartó gyülekezet részére semmi különösebb etikett előírva nincsen. Az office-boyok tovább rágják a gumit, a clerkek nyugodtan szívják a pipát és akinek szivar izlik, tovább szívja a szivart. — És Wilkinson beszél.

Pap létére természetesen a bibliából indul ki rendszeren, de beszéd tárgya a mindennapi élet apró, ügyes-bajos dolgainak a megvitatása, a fiatalság igaz észleljainak megjelölése. Mindig nagyon okosan beszél Wilkinson, mert ha nem tenné, a gyülekezet lassan-lassan elmaradna. És ez törzsúrás volna a szívének. Maga mondja nem egyszer, hogy a legboldogabb és legbüszkébb ember a világon, amiért ezt a hallgatóságot az ő elveinek megnyerte és hogy a világnak ezt a bizonyos tekintetek és körülmények figyelembevételével mellett legimpozánsabbnak mondható gyülekezetét naponta egybehozza.

A régi vámház huszonnégy kőlépcsője pompás hely. A környezet üzleti élettől lüktető világa, a szomszédos bankok, milliós trusztok és vállalatok nagyszerű ellentétet adnak azokkal a szürke, de becsületes elvekkel szemben, melyeket Wilkinson hirdet. Kiköztartja a fiatalságot az üzleti élet becsületes elveire, tanít és nevel világosan, egyszerűen, sokszor az erős amerikai humor eszközével is.

Wilkinson sokat olvas, sokszor egész éjszakáit olvasásnak szenteli. Minden érdekli, olaszok történelme, a zsidó faj származásának eredete, görög-, török irodalom, művelődéstörténet. És amit olvas, azt nem tartja magának, de szétosztja a hallgatóság között. Így tanít Wilkinson a Wall streeten. És, amint hogy nem nézi, hogy ki milyen nemzetiségű, vallásfelekezeti, úgy a gyülekezet is a legkompozitáltabbak egyike: yankee, olasz, német, magyar, francia, svéd és minden fajta nemzetiség gyülekezik egybe és Wilkinson mindenkinek tud érdekeset mondani.

Egyik leghűségesebb hallgatója Wilkinsonnak James Stillmann, a gyülekezettel szemben lévő „National City Bank“ igazgatója, ki legnagyobb készséggel bocsátott egy írásztalt a közszeretben álló szociológus rendelkezésére.

A legkiválóbb és legjelentékenyebb amerikai lapok hasábjait szentelték ennek a meetingnek. Így többek között a „New York Times“, „World“, „The Circle“, „Tribune“, „Baltimore Sun“ irtak és fényképfelvételeket hoztak a különös gyülekezetről. Sőt a külföldi lapoknak legtöbbje is elismeréssel irt arról a Wall street-meetingről.

Wilkinson a magyarok iránt is nagy rokonszenvvel viseltetik és gyülekezetének akárhány tagja magyar. Bizonyos, hogy örömmel veszi, ha a „Bevándorló“ is tudomást vesz működéséről.

Az az alacsony számoly, amely az izgalmas élet zajába beékelte magát és kedvező diszharmoniait idéz elő ott, ahol a pénz világa uralkodik, nincsen minden jelentőség nél-

kül. Ahol szeretetről beszélnek, amikor a kiméletlen üzleti elvek, a féktelen haszná vágy sokszor orgiáját üli, ott, ahol tanítanak, emberi nemesebb, ideális érzéseket oltanak be a fiatalság lelkébe, ott igazán helyén van az elismerés szava. Aki a tülekedő üzleti élet zajából kikerülve, egy félóra részese ennek a gyülekezetnek, az érzi, hogy szüksége van az emberiségnek ilyen Wilkinsonokra, akik az emberi durvaságok csiszolói, a lelkek megnemesítői.

Az emberi élet forgatagának hány megállóhelyén kellenének ilyen számolyok, különösen itt Amerikában, ahol az embernek amugy is nagyon hamar elfogy a jobb érzése abból a tárházból, amit — talán sokszor a koldusbottal — együtt hozott abból a sokat és sokszor megvetett óházából.

NEM KELL AUSZTRIA.

ismét felvették a kiegyezési tárgyalásokat.

A kiegyezési tárgyalások megszakadt fonalát ismét felvették. A budapesti lapok a tárgyalások újból való felvételéhez hetek óta vezércikkokban foglaltak állást. A függetlenségi lapok s köztük első sorban a „Magyarország“, a magyar bank, az önálló vámtérlet dolgában biztosítékot követeltek.

A függetlenségi lapok e követelése természetesen a pártálláspontjukban gyökeredzik. Annál meglepőbb azonban a hang, melyen a „Magyar Hirlap“ ir. Korántsem azért, mint-ha a Magyar Hirlap hazafiasság dolgában a többi lapok mögött állana. A Magyar Hirlap hangja azért lepelt meg bennünket kellemesen, mert ez a lap újabban *Andrássy Gyula* belügyminiszter szócsove s így alig fog *Andrássy*val ellenkező politikát folytatni. Már pedig a „Magyar Hirlap“ egyik legutóbbi számában egyenesen felmondta

Ausztriának a barátságot, kijelentvén, hogy Magyarország meglehet Ausztria nélkül is és elkészül arra is, hogy Ausztria ellen felépjen.

Ez a hang annál meglepőbb, mert *Andrássy* már az apjától átöröklött politikai elveknél fogva is a hatvanhetes alapnak egyik legerősebb és legmegbízhatóbb támasza volt. *Andrássy*t csak a legkomolyabb okok indíthatták az attól az alaptól való eltávolodásra. Mi persze igaz örömmel üdvözljük azt az eltávolodását és a függetlenség eszmékhez való közeledését.

TÜZVÉSZ GYÖRÖTT.

A gőzmalom égésének emberáldozatai.

Egy szerdai kábelsürgöny azt jelenti, hogy Győr városát roppant nagy szerenestlenség érte.

A gőzmalom kigyuladt s az éhes lángoknak nyolcz emberélet is áldozatul esett. Harminczán súlyosan megsebesültek.

Hír szerint sztrájkoló munkások gyújtották fel a malmot. A hatóság széleskörű vizsgálatot indított meg.

THE RISING SUN
BREWING CO. ☘ ☘

Csehországi módon készülő sör
A legválogatottabb arany árpából, malátából
és mézharmatos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENÜL JOBB BÁRMILY
IMPORTALT SÖRNEL

ELIZABETH, N. J.

Magyarok Amerikában

A MAGYAR BEVÁNDORLÁS. Hónapok előtt kifejezett abbeli reményünk, hogy a bevándorlás Magyarországból apadóban van és apadóban fog maradni, hiunak bizonyult. Az utolsó hetekről szóló kimutatásaink ráczáfoltak reményeinkre. A mult heti magyarországi bevándorlást megint csak magas számokban mutathatjuk ki. *Ezerkilencszáznegyvenöt*en érkeztek a mult héten Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük *háromszázhatvanöt* fajmagyar, 966 tót, 212 sváb, 294 horvát és 108 oláh.

New York államban maradt 47 magyar, 95 tót, 11 sváb, 26 horvát és 3 oláh. *Pennsylvania*ba utazott 49 magyar, 113 tót, 23 sváb, 11 horvát és 4 oláh. *Ohio* államba ment 51 magyar, 104 tót, 39 sváb, 15 horvát és 24 oláh. *New Jersey* államba utazott 31 magyar, 126 tót, 24 sváb, 44 horvát, 10 oláh. *Connecticut*be ment 13 magyar, 38 tót, 7 sváb, 8 horvát. *West Virginia*ba utazott 10 magyar, 66 tót, 18 horvát, 7 oláh. *Missouriba* ment 34 magyar, 72 tót, 44 sváb, 17 horvát. *Michigan*be utazott 35 magyar, 103 tót, 7 sváb, 35 horvát és 11 oláh. *Delaware*ba ment 7 magyar, 8 tót, 8 horvát. *Illinois* államba utazott 32 magyar, 102 tót 9 sváb, 35 horvát, 150 oláh. *Indianába* ment 41 magyar, 93 tót, 18 sváb, 24 horvát és 34 oláh. *Wisconsin*ba utazott 15 magyar, 46 tót, 30 sváb, 20 horvát. *Californiába* ment 16, *Colorado*ba 12 és *Montanába* 5 horvát.

BETŐRÉS LAPUNK SZERKESZTŐJÉNél. Lapunk szerkesztőjének magánlakásán a mult éjjel betörők jártak. Alaposan átvizsgálták mindent, de csak a zsebekben talált készpénzt vitték magukkal, ami természetesen nem sok volt, miután egy magyar lap szerkesztőjét látogatták meg a betörő urak. Sejtjük, hogy nem fárasztották volna magukat az éjjeli látogatásukkal, ha elébb tudják meg, hogy kinél is akarnak járni.

BÁTONYI REGÉNYE. Lapunk előző számában röviden megemlítettük, hogy mily prózai módon szakadt vége Bátonyi Aurél new yorki honfitársunk regénye, amelynek bevezető része annyi sok port vert fel annak idején. Adjuk most a részleteket:

Bátonyi Aurél egy new yorki lovardában működött mint lovaglómester. Ebbeli minőségében bő alkalma nyílt New York legelőkelőbb köreivel s különösen ez előkelő körök hölgyeivel megismerkedni. Megismerkedett Burke-Roche asszonnyal is, egy ir nemesnek elvált felségével. A fiatal, előkelő és dús gazdag hölgy élt-halt a lovakért és ebbeli szenvedélye közelebb vitte őt Bátonyihoz. Megszerették egymást. Egymáséi akartak lenni, de a házasságnak útját állotta az asszony atyja, Work Ferencz, egy sokszoros milliomos. Ez engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetett Bátonyi iránt s megmondta leányának, hogy kitagadja őt is, első házasságából származott két gyermekét is, ha mégis feleségül menne hozzá. *A szerelem győzött a dollárok felett.* Burke-Roche asszony az amerikai „arisztokrácia“ nem esekély elszörnnyüködésére Bátonyiné lett. De a szerelem győzelme rövidéletű volt. *Most a dollár legyőzte mégis a szerelmet.* Az öreg Work ugyanis halálán van s miután az asszony atfól tart, hogy atyja beváltja a fenyegetését, hogy kitagadja őt is, gyermekeit is, kiadta férjének az utat és bünbánóan visszatért atyjának házába. A válóper megindult s ma-holnap a Bátonyi—Burke Roche házasság az álmok világába fok tartozni.

A BEVÁNDORLÁS

CLEVELANDI ÖNKÉPZŐK JUBILEUMA. A clevelandi Kossuth-szobor leleplezése alkalmából alakult meg Clevelandon a „Magyar Önképzőkör“, amely most ülte meg egy szép ünnep keretében születésének ötödik évfordulóját. Ez önképzőkör igazán csodás haladása *Baracs Henrik* nevéhez fűződik, ő vitte a tagokat a haladás útjára s így büszkén nyithatta meg a jubiláris ünnepséget. A magyar ünnepi szónok *Perczel Lajos*, közkedvelt clevelandi bankár volt, aki abbeli óhajának adott kifejezést, hogy a következő jubileumot már a saját házában ünnepelhesse az Önképzőkör. *Howland Pál* kongresszusi képviselő mint angol szónok beszélt magyarországi útjáról is, amelyről a legkedvesebb emlékeket hozta magával. A kör alelnöke, *Homokay Géza* Ábrányinak „Az Amerikai Magyarokhoz“ címzett csodaszép költeményét szavalta el, *Flanger Vilma* hegedűszóval, *Takács Zoltán* népdalok előadásával járult az ünnepély fényének emeléséhez. *Melicher Endre* drámai költeményt irt ez alkalomra, amelynek előadása folyamán avatták fel a magyar zászlót, amelyet a clevelandi magyar nők készítettek és ajándékoztak az önképzőknek. Az ünnepélyt fényes lakoma rekesztette be, amelyen a tósztemesteri szerepet *Féder Vilmos dr.* töltötte be ügyesen és szellemesen. Felköszöntöket mondtak a többek között Bloch bíró, Orr Károly, a clevelandi iskolák felügyelője, dr. Backy Gyula, Erdei ref. lelkész, Ruzsa István lelkész, dr. Winter, Friedl János, Weinberger Mór és mások.

MAGYAR SZÍNHÁZ NEW YORKBAN. Holnap, szombaton esti 8 órakor fog az ujonnan szervezett magyar színtársulat a Terrace Gardenben bemutatkozni. *Karacs Imre* rendezése mellett színrekerül az *Ocskay brigadéros*, Herczeg Ferencnek történelmi színműve. A czimszerepet *Fáy Zoltán* adja, Tisza Honában *Boros Ferike* fog bemutatkozni a new yorki magyarságnak. A többi szerepekben régi, kedves alakokkal fogunk találkozni: *Thury Honával*, *Serly Etuskával*, *Karacs Imrével*, *Horváth Lajossal*, *Heltai Árpáddal* és másokkal. — Az életre teremt igazgatóság ebből az alkalomból „*Színházi Lap*“ cím alatt egy nyolcz oldalra terjedő ujságot adott ki, amely ugy alakjára, mint tartalmára nézve kedves benyomást kelt. Az új kis ujságot, amelybe *Hoening O'Carroll* báró főkonzul, *Farkas Elemér*, dr. *Kozma Arthur*, *Gerő Károly*, *Németh Péter*, *Serly Lajosné*, *Etuska* és *Iréne*, *Bartha József* és mások irtak cikkeket, *Mandel Ernő* szerkeszti.

BUSCHE BÁRÓ ELUTAZOTT. *Busche Alfonz* báró m. kir. posta- és távirdata-náncsos, aki tudvalevőleg a csomagforgalom fejlesztése dolgában jött New Yorkba, kedden visszautazott Magyarországra. Elutazása előtti napon a tanácsos ur *Zerkovitz Emil* ur társaságában ellátogatott szerkesztőségünkbe, ahol bámulatát fejezte ki a new yorki postaforgalom fölött, habár szerinte Magyarországon a posta terén már oly újítások léteznek, amelyekről a new yorkiaknak sejtelmük sincsen. A báró különben kijelentette, hogy kiküldetésének célját teljes mértékben elérte.

KORAI ÜDVÖZLET. Abból az alkalomból, hogy közzétettük, miképp lapunkat napilappá fogjuk átváltoztatni, az ország minden részéből beérkeznek az üdvözlő levelek. A sok közül adunk egyet, a következőt, amelyet *Sessler Gyula* mérnök honfitársunk intézett hozzánk *Tottenville*-ből: „*Igen tisz-*

telt Szerkesztő ur! Becses lapjának 72-ik számában örömmel olvastam, hogy november hó derekán a „Bevándorló“ napilappá vedlik át. Már két esztendeje lesem e változást s mihelyt beteljesül, én leszek az első előfizetője annak a lapnak, melynek szerkesztője szerintem a legjobb amerikai magyar hirlapiró.“

ZÁSZLÓSZENTELÉS SOUTH BETHLEHEMEN. A south bethlehemi első magyar dal- és önképzőegylet szeptember 16-án őszi mulatságot rendez a *Fair Groundon*, a mely mulatságon fogja egyuttal zászlóját felavatni. Szívből kívánjuk, hogy a magyar dalt és a magyar szót művelő ez egylet egyre jobban felvirágozzék.

A MENHÁZ KIMUTATÁSA. A new yorki magyar menház beküldte kimutatását augusztus havi forgalmáról. E kimutatás szerint a lefolyt hónapban 428 férfin és 190 nő fordult meg a menházban, akik közül 29 férfit és 120 nőt szolgálatba adtak. Utnak indítottak 404 személyt, önként eltávozott 9. tizenheten pedig hazautaztak. Ingyenkában részesültek 507-en, a lakásért fizetett 799 személy. Ingyenellátást kapott 511. fizetett 1601 személy.

TITKÁÉKNÁL KERESZTELNEK. Ohio állambeli Congoról irják lapunknak, hogy *Titka Péter* házáat meglátogatta a gölya. A három Titka-testvér, kiknek mindegyike tekintélyes és vagyonos ember, ebből az alkalomból oly keresztelőt csapott, aminőt Ohio államban, de talán egész Amerikában alig láttak még. Volt sütés-főzés, volt cigányzene, volt ital kocsiszámra. És a vendégek száma sok százra rugott. Mint keresztzülék *Titka István* és *Titka Jánosné* szerepeltek. A keresztelést *Kardos József* columbusi ref. lelkész végezte. A keresztelést követő lakomán egymást követték a felköszöntők, a lakomát pedig reggelig tartó tánc kö-

NEW YORKI MAGYAR SZÍNHÁZ BOROS FERIKE

a budapesti Nemzeti Színház volt drámai művésznőjének és a londoni világszínházak ünnepelelt csillagának vendégfelléptével.

TÁNCZMULATSÁGGAL EGYBEKÖTÖTT
DISZELŐADÁS

1907. SZEPTEMBER HÓ 14-ÉN
SZOMBATON ESTE 8 ÓRAKOR

Terrace Gardenben, Lexington Opera House,
58-ik utcában, közel a 3ik Avenuehoz.

OSKAY BRIGADÉROS

1907. SZEPTEMBER 15-ÉN
VASÁRNAP D. U. 3. ÓRAKOR
a WEBSTER HALLBAN, 119. East 11-ik utca
CSIKÓS.

PÁRTOS PATIKÁJA

Igazi magyar gyógyszerár

160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.

Telefonszám: 4288 Orchard.

Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon útján is megrendelhető.

PARTOS CREAM

Egy tudományos arczbőr éltető, táplálja az arczbőrt s megakadályozza a ránczok és vonások képződését.

35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégeyekben. Lilliom szappan, főfájás elleni porok, bajuszkötő a legnagyobb választékban.

Pósta útján is megrendelhető.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

vette. A kis Ödön János — így hívják az újszülöttet — jó jel alatt született. Legyen a szerencse hű kísérője az egész életén át.

HAZAVITTE A BOSZU. Gitting Károly new yorki honfitársunkat a saját gyermeke győzte meg arról, hogy odahaza Budapesten a felesége megcsalja őt. Gitting pénzzé tette mindenét és hazautazott. Meggyőződést szerzett a felesége hűtlenségéről, mire lelőtte őt. Az asszony szörnyet halt, Gittinget pedig elfogták. A szenzációs gyilkosságról kimerítően tudósítunk lapunk jövő számában.

A MAGYAR BÁNYARÉSZVÉNYTÁRSASÁG. Egyre nagyobbodik ama magyaroknak a száma, akik a MAGYAR BÁNYARÉSZVÉNYTÁRSASÁG jövedelmező voltáról meggyőződést szerezve, részvényeket vásárolnak. A részvényesek között látjuk az amerikai magyarság tekintélyes alakjait. A vállalkozók kizárólagosan magyar kezekbe öhajjták juttatni a részvényeket, hogy ezzel megőrizzék a vállalat magyar jellegét. Minden részvényes munkához juthat a bányában s így mindenki, ugyszólván, a sajátjában dolgozhat. Aki részvényeket akar vásárolni, vagy a vállalkozás részletei iránt kíván felvilágosítást nyerni, forduljon magyar levélben a következő címre: BORS GYULA, 1030 Market street, WHELING, W. Va. A Magyar Bányarészvénytársaság megérdemli az amerikai magyarság tágabbkörű érdeklődését. A minap is egy csoport részvényes meglátogatta a magyar bányatelepet és ezek elragadtatással beszélnek a bányáról és az üzembről.

ARADIAK A HONVÉDMENHÁZ JAVÁRA. Az október hatodiki gyásznapra a magyarság körében serényen folynak a készülődések. Természetes, hogy az aradiak, akiknek városa volt október hatodikának gyászos színhelye, első sorban akarják kivenni részüket a gyászünnepekből, még pedig ép oly ötletes, mint hazafias módon. Október ötödikén este a Progress-Hallban nagyszabású ünnepséget rendez a new yorki *Arad és Vidéke* nevű betegsegélyző egyesület s az ünnepség jövedelmét a hazai honvédmeház javára fordítja.

A FEKETE KÉZ NOVÁK ELLEN. *Novák Imre* new yorki honfitársunk fiát tudvalevőleg egy Dostal Frigyes nevű fiatal ember College Pointon egy multság alkalmával agyonlőtte. Állítólag szerencsétlen véletlenből történt. *Novák* a gyilkosság okát kiderítendő, nyomozást indított meg, mire a „fekete kéz“ német nyelven fenyegető levelet küldött neki. *Novák* a levelet átadta a rendőrságnak, mely a gyilkosság dolgában tegnap kezdte meg a tárgyalást, megállapítandó, vajjon a fiatal *Novák* tényleg véletlenül lett-e az áldozata.

KÓRHÁZ NEW YORKBAN.

A Magyar Segélyegylet üdvös intézkedése.

Amire a mult héten egy cikkben figyelemztettük a new yorki magyar menház igazgatóságát, nem maradt a pusztában elhangzott szó.

Az igazgatóság magáévá tette keddi ülésében felvetett eszménket és kétrendbeli bizottságot küldött ki. Az egyiket azzal a céllal, hogy a menház céljaira lehetőleg a magyarlaktá vidéken béreljen ki egy házat.

A másik bizottság egy New Yorkban emelendő magyar kórház dolgában fogja megtenni az első lépéseket. Ez a bizottság érintkezésbe lép *Gerster Árpád* tanárral s ennek szakértő véleménye alapján fogja a költségvetést megcsinálni.

Hoenig O'Carroll báró főkonzul a kórház javára kilátásba helyezte a magyar kormány messzemenő támogatását.

Örvendetes haladás ez, mely befolyással lesz az amerikai magyarság lelki életére.

PITTSBURG ÉS KÖRNYÉKE.

Rovatvezető: *dr. Hódinka Tivadar.*

ORTINSZKY ÉS A PENNSYLVÁNIAI G. KATH. PAPSÁG.

Az amerikai g. kath. egyházak rendezésére *Hodabay Andor* helyébe kiküldött *Ortinszky Sóter* István missziójának végleges kudarca olvasható ki az alábbi tudósításból, amelyet teljesen megbízható helyről veszünk:

Az a körülmény, hogy a „Propaganda Fide“ új kiküldöttje, *Ortinszky S. István*, Amerikába való érkezése első percétől kezdve szinte demonstrative tünteti ki rokonszenvét és érdeklődését a saját nemzetbeli, a galicziai egyházak iránt, a többi egyházak s illetve ezek lelkészeinek teljes mellőzésével, sőt fumigálásával: oly mozgalomnak lett az előidézője, amelyet magyar szempontból csupán helyeselhetünk. A mozgalom, amely a Pennsylvániában élő magyarországi g. kath. papság körében észlelhető, odairányul, hogy a magyarországi, körülbelül 60—70 g. kath. hitközség teljesen, fentartás nélkül és véglegesen szakadjon el azon galicziai, körülbelül 15—20 g. kath. hitközségtől, amelyet *Ortinszky* különös vonzalmával megtisztel, s kérjen illetékes helyen a saját részére Munkács-vagy Eperjes-egyházmegeyebeli, szóval magyar püspököt. E cél munkálására — mint hallatszik — az érdekelt papság legközelebb értekezletet is tart. Az új egyházfő és a magyarországi g. kath. papság között támadt ellentétnek egyébként, mint jó forrásból tud-

juk, a személyes vonatkozásokon túlmenő, mélyreható, „lithurgiai“ okai is vannak. *Ortinszky*, mint a jezsuiták neveltje, oly szerartási funkciókat iparkodik meghonosítani, amelyek az ó-hitű katolikusok szerartási könyveiben merőben ismeretlenek s a melyektől a hitéhez hű, szent hagyományainak érinthetlenségére féltékeny papság lelke idegenkedik.

Igy szól a tudósítás, amelyhez a magunk részéről csupán annyi a hozzáadni valónk, hogy tehát az *Ortinszky*-rezsimben csalódtunk. Kellemesen csalódtunk. Mi jót sem vártunk tőle, és a legjobbat adja, amivel csak magyar szívnek kedveskedhetik: felébresztette álmából és hazafias kötelességeinek teljesítésére ösztönzi azt a papságot, amelynek isteni és emberi törvények szerint való magasztos hivatása az, hogy a magyar hazának idegenbe szakadt, idegennyelvű gyermekeit hazafias szellemben gondozza, nevelje, és a lélekrabló veszedelmektől óvja.

MAGYAR SZOCZIALISTÁK

Nagy tüntetéseket készítenek elő.

Október tizedikén fogja a magyar törvényhozás ismét felvenni működését.

A szoczialisták elhatározták, hogy ezt a napot saját céljaikra fogják felhasználni. Beszüntetik a munkát és tüntetéseket rendeznek az — általános választói jog mellett.

Nyitott ajtókat akarnak bezuzni, mert hisz tudják, hogy a jelen kormány programjának egyik pontját ugyancsak az általános választói jog behozatala képezi. Persze a kormány a magyar nyelv tudásához köti a választói jogot. A szoczialisták a feltétlen választói jogot öhajjták.

Hát itt Amerikában van-e annak választói joga, aki az állam nyelvét nem bírja?

A szoczialisták tüntetése, sajnos, magyarellenes tüntetés, amelyvel eljátszszák azok rokonszenvét, akik a szoczializmus törekvését méltányolni tudják.

HUNFALVY HUGÓ

Hites ügyvéd és jogtanácsos, közjegyzői

— hivatal. —

Iroda a főpostával szemben.

231 BROADWAY NEW YORK City.

THE CITY BANK CO.

Biztos, erős, megbízható.

Takarékbetétek után 4 százalékot fizet.

10 Ave. és Pearl st. sarkán.

SOUTH LORAIN, Ohio.

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök

LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök

GEO. W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök

R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros

LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

SZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

525 FONTOS ASSZONY. A brooklyni Kings County-kórházba szállították özvegy Feltnét, aki az Elephantiasis néven ismert betegséget kapta meg. A szerencsétlen asszony teste, különösen lábai szemlátomást dagadnak és már most, alig pár nap után, 525 fontot nyom. Az orvosok állítása szerint abban az esetben, ha még 10 napig él, el fogja érni a féltonna súlyt.

TAFT BERLINBE MEGY. Ugy hírlik, hogy Taft Vilmos, az Egyesült Államok örökön uton levő hadügyminisztere két hónap múlva Németországba utazik s a császár vagy a berlini várban, vagy Potsdamban fogadja. A hírt már csak azért is kételkedve kell fogadnunk, mert hivatalos jelentés szerint Taft akkor Japánban és a Philippini szigeteken lesz.

CZETHAL-PÁRBAJ. Halásznai rándult ki egy nagyobb társaság Collins Dániel kapitány hajóján a nyílt tengerre. A társaság néhány tagja, különösen azonban a kapitány, roppantul különösnek találta, hogy a tenger egészen sima felületét egy helyen felcsapódó hullámok s hab szakítják meg. Távsóval aztán meglátták, hogy a tenger két hatalmas óriása, két czethal viv ott élethalálharcot. Miután a hajón asszonyok is voltak, jobbnak tartotta a kikötő felé húzódni már csak azért is, mert a verekedő szörnyetegek egyre közeledtek az ő erejükhöz mérten nagyon is törekeny járműhöz. Szerencsésen a parthoz jutottak, tul az üldözés veszedelmén és onnan nézték a két vízi óriás harcát, melynek vége bizonyára a mély vízben folyt le.

CSALÁDI TRAGÉDIA. A Long Islandon levő Mineola városának templomba járó közönsége borzalmas jelenetnek volt tanuja. Smith Márton építési vállalkozó lőtte agyon a feleségét, amikor az, a templomba készülődvén, öltözködött. Smithné, mikor férjét meglátta s kezében megpillantotta a revolvért, az ablakhoz rohant és kétségbeesetten kezdett kiabálni: „Segítség! A férjem meggyilkol!” A következő pillanatban eldőrdült egy lövés, utána még kettő és az asszony holtan rogyott össze. A templomba törekvő közönség berohant a házba és bizony rövid processzussal végzett is volna a feleséggyilkossal, ha az maga nem ítélkezett volna önmaga fölött. Mire a szobába ért a nép az utcáról, két holttest feküdt a padlón. Smith, aki jól keresett, ivásnak adta magát az utolsó időben s az asszonynak emiatt tett szemrehányásai idézték elő a véres tragédiát.

KIELÉGÍTETT KIVÁNCSISÁG. New York, mint a többi nagyváros, nevetségesen

kiváncsi. Ezrével tolakodnak egy-egy „itt még soha nem látott” dolog megtekintésére. Napimádó uriasszonyt New Yorkban még nem láttak. Most ilyen is van, igaz, csak átutazóban. Dissibaj Cawasjee Jussawasia asszony Bombayból San Franciscón keresztül ideérkezett, s innen továbbutazik Londonba, ahol Alexandra angol királynőnek egy aranygyűrű és gyöngyökkel ékített fejkötőt ajándékoz. A szállodája előtt a kíváncsi new yorki nép csak úgy rajzik s az újságírók sora kilincselnek az ajtóján.

DEGENERÁLT ASSZONYOK. Hopkins Frigyes chicagói lelkész vasárnap tartott prédikációjának tárgya a chicagói asszonyok viselkedése volt. A lelkész elmondta híveinek, hogy, ami azelőtt megbotránkozást szült volna, az asszonyok nyilvános helyeken, szállodákban, vendéglőkben, sőt a vasúti étkezőkocsikban is, úgy isszák a legerősebb borokat, pálinkákat, hogy egy tizenhárompróbas korhely sem különben. Azután szertelen módon kártyáznak. A lelkész hevesen kikelt ez ellen, ami nemcsak helyi jelentőségű, hanem az egész Egyesült Államokban egyforma. Annak a nagy erkölcsi sülyedésnek az ivás és a kártya az oka. A lelkész urnak igaza van. Ez tényleg utja a sülyedésnek, de azt kötve hisszük, hogy olyan közel járna a veszedelem, mint azt Hopkins tiszteletes ur állítja, mert inni és sokat inni között még van egy kis különbség.

ELITÉLT SIKKASZTÓ. Ez év június havában történt, hogy Runyan Chester, a Windsor Trust Co. nevű banktól, melynek pénztárosa volt, 54.000 dollárt sikkasztott. A sikkasztó bankpénztáros Carter Lauránál volt elrejtőzve, míg aztán maga a szép Laura, hogy a bank által kitűzött jutalomdíjhoz jusson, a bíróságnál jelentés tett. Runyant persze azonnal elfogták és a végtárgyalást tegnapelőtt tartották meg. Whitman bíró Runyanra 7 esztendeig tartó, nehéz munkával sulyosított fegyházbüntetést mért. A tárgyaláson nagy feltűnést keltett a vádlott védőjének ez a kijelentése: „Ha a bíró Runyant most szabadon bocsátja, ugy a társaság teljes biztonságban lenne.”

MEGHALT A NÁSZUTON. A nászuton halt meg Philadelphia közelében Croff Margit, egy hirdetői ügynöknek fiatal felesége. Croffnak egy barátja kölcsönadta vitorlás hajóját a fiatal házaspárnak, hogy azon tegyék meg a nászutjukat. Az asszonyt a vitorla meglökte, mire a vízbe esett. Férje azonnal utána ugrott, de nem bírta megmenteni. Ő erre meg akarta osztani fiatal felesége hullámsirját, de a legények mégis csak felcipelték a hajóra. Most attól tartanak, hogy megőrül.

A Nagyvilágból

KIÁLLÍTÁS BUDAPESTEN. Hétfőn nyílt meg Budapesten a baleset elleni védelem, munkásjóléti és egészségügyi nemzetközi kiállítás, melyen minden művelt állam képviselteti magát. Különösen nagy és figyelemreméltó Németország kiállítása, amit Sztérenyi kereskedelemügyi államtitkár a kiállítást megnyitó beszédében hangsúlyozott is. A magyar kormány a kiállítók számára vám- és szállítási kedvezményt biztosított s ez is egyik indító oka a kiállítás nagy-szabásu voltának. A bizottság muitegy 150 arany, ezüst és bronz kiállítási éremet vertett, amelyből, már számarányánál fogva is, a legtöbbet a németek fognak elnyerni. Budapestre a külföldről sok száz érdeklődő szakember érkezett.

MEGADTÁK MAGUKAT. Lapunk mult számában megírtuk, hogy Morenga hotten-totta főnök béketárgyalásokba akart eresz-kedni a németek délnyugatafrikai gyarmatá-nak katonai parancsnokával. Erre a béke-tárgyalásra azonban nem volt szükség, mert eddig a Morenga csapatából, mely össze-visz-sza 400 emberből állott, 140 megadta magát. A többi aligha lehet veszedelmes, mert szét vannak szórva.

KIRÁLYNÉ KALANDJA. Victoria span-yol királynénak kellemetlen kis kalandja volt tegnapelőtt. St. Sebastianból Bilbaoba akart menni egy gépkocsin, mikor az utját állotta egy — bika. A kocsivezető, nehogy beleütközzék kocsijával a hatalmas állatba, kénytelen volt hirtelen megállani, ami miatt aztán gépe elromlott. A bikát aztán valami csordás eltávolította az utról s a királyné, akinek az ijedtségen kívül nem történt sem-mi baja, egy másik automobilon folytatta utját.

HERCZEGNŐ ÉS ÉNEKES. A szász ki-rály elvált felesége, aki Habsburgi királyi herczegnő, czimét letéve, Montignoso grófnő név alatt él, ugy hírlik, ujra férjhez megy. Flórenczből ugyanis az hírlik, hogy a grófnő Toselli énekessel jegyet váltott. Ebből a házasságból azonban aligha lesz valami, mert a grófnő mint katolikus nem mehet férjhez, ahhoz pedig, hogy a protestáns vallásra tér-jen, Ferencz József, mint a Habsburg-család feje, aligha fogja beleegyezését adni.

LIPÓT PÉNZEL. Lipót belga király az ő Congo-államával egy amerikai pénzember dicsőségére való manipulációkat folytat. Congo állam nagyobb részét, amelyet Belgium gyarmatként akart bekebelezni, egy sok millióval rendelkező részvénytársaság tulajdonába ment át, melynek élén Ryan F. Tamás amerikai polgár áll.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár.
Szerkeszti

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.
Telefonszám 4350 Orchard.

Társszerkesztő Mázor Béla St. Louisban.

Pittsburgi iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre	\$3.00
Egy. Államok és Canada egész évre	2.50
Magyarország egész évre	4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.
Telephone: 4350 Orchard.

Ass. Editor: Auabert Mázor, St. Louis.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year	\$3.00
For the U. States and Canada, 1 year	2.50
For Hungary, 1 year	4.00

Szilánkok

— Kovács Lajos new yorki róm. kath. magyar plébános a „Budapesti Hírlap”-ba egy cikket irt az Amerikában levő katolikus magyarokról és ezeknek szervezeteiről. Amit Kovács plébános a katolikus egyházközségek belső és külső életéről irt, ahhoz nekünk semmi közünk, a mi lapunk nem lévén felekezeti lap.

— Ahhoz azonban már van szavunk, hogy Kovács plébános ur Magyarország népe előtt bevádolja az amerikai magyarokat, azt mondván róluk, hogy letagadják magyar voltukat, mivel a pánszlávok hamis vádaskodása folytán a megvetés tárgyává lett a magyar név.

— Kovács plébános ur, ugy látszik, aludt ez évnek mozgalmas hónapjai alatt. Ha nem aludt volna, akkor tudná, ahogy tudja mindenki, hogy a magyarok a pánszláv hazudozásokkal szemben nemesak hogy le nem tagadták magyar voltukat, hanem ellenkezőleg tömörültek és NYILTAN, az amerikai sajtó színe előtt és amerikai vendégek jelenlétében büszkén utasították vissza ellenségeik rágalmaikat, büszkén vallották magukat magyaroknak.

— Tizenhat éve vagyunk Amerikában. Érintkezünk katolikus, református, zsidó, sőt istentagadó magyarokkal, de tizenhat év alatt SOHA EGYETLENEGYGYEL sem találkoztunk, aki letagadta, hogy magyar. Kovács Lajos new yorki magyar plébános uré az a kétes érdem, hogy felfedezett olyanokat is. Hadd tudjuk azonban meg mi is, hogy kik azok a magyarok, akik szegyenlik magyar voltukat, hadd adjuk át őket a köz-

megvetésnek! Nos, Kovács főúr, neveket kérünk!

— Holnapután, vasárnap fogják Pusztaszeren megtartani az Árpád-ünnepet. Ezen az ünnepen képviselve lesznek: a képviselőház, a főrendiház, a törvényhatóságok. Szóval ott lesz a hivatalos Magyarország, amely ezzel hivatalosan megünnepli Árpád halálának ezredik évfordulóját.

— Mit csinálnak ezen a nagy napon Amerika magyarjai, akik csakugy duzzadnak a hazafiságtól? Hol vannak derék, hazafias papjaink, akik sietve rendeztek koronázási miséket? Avagy Árpád kivesszett volna az amerikai magyarság emlékezetéből? S papjaink szemében a honalapítás nem volna érdem, mivel a honalapító pogány volt? Jó lesz itt leszögezni aényt, hogy a „Bevándorló” két éven át sürgette egy nagy Árpád-ünnepély rendezését.

AKIK ELCSAPJÁK A KIRÁLYT.

A „Pesti Hírlap” augusztus 27-iki számából.

Ezt a cikket tulajdonképpen — németül kellene megírni, hogy elolvashassa a — magyar király. Mert neki kellene legelső sorban tudomást szerezni arról, hogy Horvátországban már öt is el akarják csapni a királyságtól.

Miután azonban mi csak a „Hundesprachen” tudunk beszélni, azokat a bécsi kollégáinkat kérjük meg, akik abban a szerencsében részesülhetnek, hogy „allerhöchste” kézbe is kerülhetnek: tegyék meg azt a szivességet és írják meg udvari nyelven, hogy miféle antidinasztikus lázadás tört ki Horvátországban I. Ferencz József császár és király ellen.

Hogy az egész horvát agitáció nem egyéb, mint közjogi forradalom egyelőre fegyver nélkül, azt mi rég hirdetjük; de a naiv magyar államférfiak nem hitték. Nos, most aztán hivatalos nyilatkozatokban bizonyítják ezt maguk a horvátok. Ime, a legerősebb bizonyíték:

Zágrábban egy nyolczszázötven tagból álló gyűlés, melyet a horvát jogpárt hívott egybe, egy határozati javaslatot fogadott el, amelyben többek közt ez foglaltatik:

„A horvát jogpárt 1894-iki programjának az a célja, hogy felszabadítsa Horvátországot az öt tönkretevő kiegyezési állapot alól és hogy megvalósítsa a Horvátország egységét, önállóságát és szabadságát a mai monarchia keretén belül egy általuk szabadon választott Habsburg-házbeli király uralkodása alatt.”

Kell ennél világosabb beszéd? A horvátok önálló horvát királyságot akarnak s maguk akarnak királyt választani, de kegyesen megengedik, hogy a Habsburg-háznak tagja lehet az új horvát király. Wölfling Lipót tehát reménykedhetik, hogy lesz kenyere, ha megválasztják a horvátok királynak, miután I-ső Ferencz Józsefet detronizálták.

Ha ez csak butaság volna, az ember nevetne rajta; de mivel borzalmasan vakmerő szemtelenség is, hát csodálkozásunkat fejezzük ki, hogy ily antidinasztikus lázadást elűrnék a magyar korona területén.

Nincsen királyi ügyész Zágrábban? Nincs a magyar államnak és a magyar kormány-nak semmiféle közege és semmiféle hatalma, hogy megvédje ott a koronás király személyét?

Ha kinő a szarva az ökörnek, rögtön öklel. A horvát nemzetnek szarvakat növesztettek a „barátkozó” magyar államférfiak, most aztán már nemcsak minket öklel, de fel akarja lökni magát a trónt is. Az ilyen veszedelmes politikai állapotokat meg kell fékezni s a horvát agitációnak erélyesen gátat kell vetni.

Erre azonban a magyar kormány programja egyáltalán nem alkalmas. Engedékenységgel nem lehet tekintélyt szerezni s fegyelmet tartani.

A magyar államférfiak magatartása a horvát-kérdésben általában véve alapjában téves. Békéltetni ugyanis lehet békétlenkedő embereket, de lázadókat csak megfékezni lehet. S a horvátok már lázadók. Fellázadtak előbb a törvény s a magyar állam uralma ellen, most pedig a koronázott király ellen.

Már a multkor Supilo nyíltan hirdette a saját lapjában, hogy céljuk a magyar kiegyezési törvény ellenére a magyar állam ellen állást foglalni. S a jogpárt határozati javaslatában is nyíltan kimondják, hogy önálló horvát királyságot akarnak Dalmácia hozzacsatolásával s küzdeni fognak a magyar nyelv és a magyar államegység eszméjének Horvátországban való térfoglalása ellen. Hát ez nem egyenes és nyílt lázadás a szentesített törvények s az állam ellen? Ugyan ki akar még Magyarországon barátkozni a horvátokkal?

Az ily viselkedéssel szemben nem tartjuk szerencsésnek a magyar kormány politikáját, mely a magyar nyelvet s a magyarokat önként háttérbe szorítja Horvátországban. Az engedékenység mindig csak növeli a szemtelenkedőknek bátorságát. S a király trónja ellen intézett merénylet mutatja, hogy milyen aberrációkba tévedhet egy politikai agitáció, ha gyámoltalan kormányzás nem tud gátat vetni neki már a kezdetben.

Ha a királynak fülébe jut, hogy a horvát lázongás már az ő személyét sem kiméli, kétségkívül saját inicziatívájából fog reá módot találni, hogy megfékezze s megfékeztesse az agitációt. Mikor a királyi jogokról s méltóságról van szó, akkor mindig megszületik az udvar „saját inicziatívája”. Most egyáltalán nem volna ez ellen kifogásunk.

Évekkel ezelőtt, mikor Strossmayer diakovári püspök tulzó agitációi némi mozgalmakat keltettek, a király lement a horvátországi hadgyakorlatokra s midőn Belováron kihallgatást adott, nem véletlenül, hanem előre, jól megfontolt szándékkal lehordta a püspök urat s a királyi fenyegetések akkor volt is eredménye. Most még inkább helyénvalónak tartanánk a rendreutastást, mert most a király bóréről van szó.

De még más irányban is tehetne valamit a király. Az osztrák kormánya által ügyeltetne arra, hogy Ausztriából ne izgassák a horvátokat a magyar állam ellen, mert ha egyik állama a másik államát támadja, annak ő maga is kárát vallja; ime a bizonyíték erre, hogy az Ausztriából szított horvát lázadás már öt is detronizálni kívánja.

Az udvarra s az osztrák politikai körökre is tanulságos ez az eset. Láthatják belőle, hogy ha a magyar állam s a magyar nemzet ellen ők mindig s állandóan állást foglalnak s a magyarság helyzetét gyengítik a magyar állam területén, akkor a monarchia és a dinasztia érdekei is veszélyeztetve lehetnek.

A magyar államférfiak számára nem vonunk le semmiféle tanulságot. Ők semmiből sem tanulnak.

ELUSZOTT MILLIÓK.

A magyar gróf regényének prózai vége.

Budapestről írják:

Regénybe illő, romantikus bűnügyben ke-
reste meg a boszniai dolna-tuzlai bíróság a
budapesti büntető-törvényszéket.

Az eset régen történt. Még a hatvanas
évek közepe táján a nyírsági rengeteg ura-
dalmak ura, gróf Desseuffy Lajos meglátott
birtokán egy fiatal cigányleányt, akivel
alig tudott betelni. Az uradalom tisztvise-
lői másnap csudálkozva látták, hogy az öreg
gróf pásztor ruhába öltözött, kampós pász-
torbot vett a kezébe s subájára lehevered-
ve, együtt őrizte a cigányleánnyal a libákat.
Igy tartott ez több napon át. Egyszerre az-
után a gróf is, meg a pásztorleány is eltűnt
a faluból. A gróf felvitte a kis Szikora Kata-
lit Bécsbe, ott tanítókat járatott a házhoz, a
kik egy kis írást-olvasást és némi műveltsé-
get esepgettettek a leányba. Szikora Kati
két év alatt gyönyörű hajadonná serdült. A
gróf miatta egész rokonságát s családi össze-
kötötéseit is elhanyagolta. Multak az évek.
Közben két gyermekük született. Egy fiu s
egy leány.

Gróf Desseuffy a nyolcvanas években
meghalt. Végrendeletet hagyott hátra, a
melyben kétezer holdas birtokát hagyta a fe-
leségére. Törvénytelen gyermekeiről is gon-
doskodott. Leányára ötszáz ezer koronát,
fiára pedig száznyolcvanezer korona kész-
pénzt hagyott oly feltétel mellett, hogy en-
nek az összegnek kamatait férjhezmenésig,
illetve a fiu nagykorúsáig Szikora Kata-
lin élvezi. A végrendeletet a rokonság ér-
vényesnek ismerte el s Szikora Katalin meg-
kapta a kétezerholdas örökséget. Pár év
mulva azután leutazott Boszniába, ahol meg-
ismerkedett egy boszniai ügyvéddel, dr. Har-
sányi Alberttel, aki rávette Szikora Kata-
lint, hogy vásárolja meg Boszniában a bres-
kai nagy sörgyárat, mely kitűnően jövedel-
mező üzlet és az némi befektetésekkel millió-
kat fog hajtani. Az ügyvéd teljhatalmu meg-
bizottja lett neki s egyetlen szavára vakon
aláírt neki mindent. Birtokát meg kellett
terhelnie nagy kölcsönökkel s csakhamar a
füle bubja sem látszott ki az adósságból. A
breskai sörgyár pedig nem váltotta be a be-
léje helyezett nagy reményéseket. A dolog
vége az lett, hogy elárverezték a kétezer
hold birtokot s megütötték a dobot a breskai
sörgyár fölött.

Szikora Katalin teljesen tönkrement.
Közben azonban gyanusnak tűnt fel előtte az
ügyvéd szereplése s miután az Zomborba tet-
te át hadiszállását, feljelentést tett ellene az
ottani büntető törvényszéknél. A bíróság dr.

Harsányi Albertet 1896-ban le is tartóztat-
ta, de később ötvenezer korona óvadék mel-
lett szabadlábra helyezte s az ügyvéd ekkor
megszökött.

Azóta újabb tíz esztendő telt el. Dr. Har-
sányi visszaköltözött Boszniába. Nemrégiben
egy névtelen feljelentés érkezett ellene
a tuzlai, Bosznia, törvényszékhez, amelyben
el volt mondva részletesen, hogy az ügyvéd
miként károsította meg Szikora Katalint, a
kinek összes vagyona elveszett. A tuzlai tör-
vényszék a feljelentést elég alaposnak talál-
ta arra, hogy újra megindítsa az eljárást dr.
Harsányi Albert ellen.

A boszniai hatóság e napokban megkere-
sést küldött a budapesti büntető törvény-
széknek, hogy a Harsányi elleni ügyben sür-
gösen idézze be és hallgassa ki Szikora Kata-
lint. Ez meg is történt. A tönkretett asz-
szony jelenleg leányánál a fővárosban lakik.
Megjelent a vizsgálóbírónál és részletesen el-
mondotta, miként károsította őt meg Harsá-
nyi. Most, hogy újra letartóztatták, a bosz-
niai bíróság előtt tagadta dr. Harsányi, hogy
ő sikkasztott volna. Vallomását felolvasták
Szikora Katalin előtt, aki kijelentette, hogy
Harsányi hazudik s ellene fennartja pana-
szát.

Szikora Katalin vallomását Nedeczky
vizsgálóbíró jegyzőkönyvbe foglalta s az irat-
okat visszaküldte a dolna-tuzlai büntető-
bírósnak. Itt a vizsgálatot a legnagyobb
eréllyel folytatják s az ügy nemsokára fő-
tárgyalás elé kerül.

ELŐFIZETŐINK.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése céljából ezentúl
minden héten e helyütt fogjuk nyugtatni a
„Bevándorló“-ra való előfizetéseket. A ki az
egyik héten akár ügynöknek, akár pósta útján
fizetett s e fizetést követő számban a megtör-
tént fizetésről nem találja e rovatban a nyug-
tát a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a
mulasztásról bennünket haladéktalanul érte-
sit.

Két évre fizetett Poughkeepsien Juhász
István, egész évre fizetett New Yorkban
Kientzl József, dr. Kellner Emil, St. Louis-
ban Fekete Károly, ifj. Vilics József, Szigeri
János, Dugmonics József, East St. Louis-
ban Thuróczy F., Youngstownban Kenyeres
Ferencz, Vincze István, Nilesen Kiss János,
Passaiccon Benzé János, Clevelandon Bo-
denlose Sándor, Magyarországon Dámocson
Kertész Istvánné.

Félévre fizetett Monongahela cityben Jan-

kovits János, St. Louisban Misztoly Mihály,
Tóth Károly, Katona Mihály, Németh Lő-
rincz, Zimmerman Károly, Krocsnár Mi-
hály, Dávid Ferencz, Kenedy János, Béla
József, Szabó János, Gara János, Zelnovátz
Victor, Tar Ferencz, East St. Louisban Vi-
rág András, Pálinkás J., Pohn G., Polatsek
A., Kritzky A., Labancs Miklós, Youngs-
townban Roth James, Kiss Ferencz, Kaposy
András, Tóth István, Juhász István, Vaskó
Ferencz, Nagy István, Szabó Péter, Kenyiz-
ley Gyula, Nikita Mihály, Kádas János, Sé-
ra Sándor, Alliancen Szalkay János, Nilesen
Kovács István, Molnár István, Vécsey An-
drás, Jókay Lajos, Rutherfordon Greenwald
Etta, Trentonban Kiss János, Sharpvillen
Jódy Mihály, Nagy Gábor, Petro József,
Elizabethporton Traunek János, South Ri-
veren Lakatos András.

Negyedévre fizetett Youngstownban Esik
Lajos.

New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő
Hajójegyekre, pénzküldésre és köz-
jegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és
legpontosabb banküzlet
Levélczim: NÉMETH JÁNOS
457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

Hajójegyet és
vasúti jegyet vásárolni
és Pénzt az O. hazába
küldeni legbiztosabb
legjobb és igen előnyös
Kiss Emil banknál
állami közjegyző
104 Second Ave.
a kutodikulca sarkán
New York
This évben szálljon a jegyért

ALAPITTATOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDUNK PÉNZT az O-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai "aladó" vevényt.

VESZÜNK ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi póstatakarékpénztárba és beszeresszük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíthatnak New Yorkba.

ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKAREK ÉS HITEL TARSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százalék csak számlára. Négy százalék betét számlára.

ALAPTŐKE ÉS FŐLŐSLEG \$175,000.00.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA

Dr. J. S. Miller

184 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül dolgozik

Hazai Dolgok

Bodnár Zsigmond meghalt.

BUDAPEST. A magyar tudományosság egyik érdekes, önálló egyéniségű alakja, Bodnár Zsigmond, hosszas, fájdalmas agónia után meghalt hatvannyolczesztendőskorában. Nemcsak itthon, de a külföldön is élénk érdeklődést keltett s annak idején sok vitát provokált az általa felállított erkölcsi örvény, mely az egész erkölcsi világrendet az idealizmus és realizmus örökös hullámzásával magyarázta. Erkölcsi törvényét nagy tudományos készültséggel és ritka ambícióval hirdette úgy az egyetemi katedrán, mint az erkölcsi törvényét magyarázó könyveiben. Egyenes, néha nagyon is kiméretlen szókimondása, melylyel az embereket és eseményeket erkölcsi törvénye szempontjából méltatta, ellenségeket is szerzett neki a tudományos életben. Ez azonban nem lankasztotta buzgalomát és a legutóbbi időkig fáradhatatlan buzgalommal hirdette eredeti filozófiai elméletét. Bodnár már a tél kezdete óta gyöngélkedett, a tanítástól is visszavonult, kínos asztma gyötörte, mígnem megváltotta a halál szenvedéseitől.

A bankógyártók bandája.

BUDAPEST. A rendőrség két veszedelmes pénzhamisító bandát leplezett le, amelynek tagjai már kivétel nélkül a főkapitányság tömlöczeit hűsölnék. A Garay-téren levő kávéházban, mulatozás közben ütöttek rajta a rendőrök két pénzhamisítót. Az egyiket, Schubert Jánost nyomban le is tartóztatták, de társának, Strázsa Jánosnak sikerült megugrania. Másnap délután Váczott elfogtak egy gyanús embert, akiről azt hitték, hogy azonos a megszökött Strázssával, de később kiderült, hogy ártatlan. Tovább folyt hát a nyomozás Strázsa ellen és éjszaka, a puszta véletlen következtében csakugyan hurokra is került. Éjfél tájban ugyanis, a Nagymező-utcában egy elegánsan öltözött ember lobogtatott a kezében egy újságot, izgatottan hadonászott és egyre ezt ordította:

— Ártatlan vagyok! A lapok igazságtalannul vádolnak meg. Meghurezólnak, tönkretesznek, ez boszúért kiált!

Nagy néptömeg verődött össze körülötte és mindenki részvétellel nézte az ordító embert, akiről azt hitték, hogy megzavarodott az elméje. Az odaérkezett rendőr bekísérte a kapitányságra, ahol Pergriny kapitány hallgatta ki. Általános meglepetésre elmondta, hogy ő senki más, mint Strázsa János és követelte a rendőrtisztviselőtől, hogy rögtön koboztassa el mindazokat az újságokat, amelyek azt irták róla, hogy pénzhamisítást követett el. Pergriny kapitány megvizsgáltatta Strázsa Jánost a rendőrorvossal, aki konstatálta, hogy teljesen épelméjű és valószínű, hogy csak azért szimulálja az örültséget, mert így akar kibujni a rá váró büntetés alól.

Vérengző családapa.

ARAD. Vadasi László budapesti magánhivatalnok anyósának, Balcsó Antalné építész özvegyének lakásán lelőtte 3 éves leányát, anyósát és Horvát Gyula detektívet. Vadasi kereskedőség volt Budapesten. Bejelentett lakása nem volt, mert egy csekélyke ügy miatt bujdosott a rendőrség elől. Iszákos és brutális embernek ismerték és összeférhetetlen természetű miatt vált el tőle felesége, aki Aradra, édesanyjához költözött és itt nevelőnői állást vállalt. Vadasi még fiatal ember, alig harmincz esztendőskorában.

Vadasi már több ízben megpróbálta, hogy 4 év óta elváltan élő feleségét visszacsábítsa, de hasztalanul, az asszony nem akart többet a brutális férj házába visszatérni. Vadasi minap reggel is azért ment Aradra, hogy utoljára beszéljen feleségével és remélte, hogy rá fogja bírni az asszonyt a visszatérésre. Aradon anyósánál, Balcsó László építész özvegyénél szállt meg. Alig voltak együtt félórát, Vadasi összeveszett anyósával, revolvert vett elő és lelövéllel fenyegette. A megijedt asszonyok azonnal értesítették a rendőrséget Vadasi fenyegetéseiről, s azonnal elment két detektív Balcsóné lakására, hogy az amugy is körözött embert tartóztassák. A detektívek ki akarták csavarni Vadasi kezéből a revolvert, a dühöngő ember azonban megelőzte őket és kétszer anyósára lőtt és kezén és fején megsebesítette. Majd Horvát detektív felé fordult és rácsújtotta fegyverét. A golyó Horvát mellébe furódott, de szerencsére nemesebb részeket nem érintett. A dühöngő ekkor kiugrott az ablakon és a kapu alatt találván 3 éves Pirocska leányát, megragadta és közvetlen közelből két golyót röpített a kis leányka fejébe. A rohanó férfit a detektívek üldözöbe vették, de sikerült neki az időközben felszaporodott kíváncsi tömegben elmenekülnie. Negyedóra múlva a városi közkórház előtt találkozott vele egy rendőr, aki már értesült a gyilkosságról s el akarta fogni Vadasi, aki revolvert rántott elő s a rendőrt a kórházépületbe kergette. A rendőr telefonozott a rendőrségre, honnan tüstént négy rendőr indult Vadasi üldözésére s két tűz közé szorítva, nagynehezen elfogták. Vadasi gyermeke és anyósa meghalt, Horvát detektívet megoperálták s tul van a veszélyen. Vadasi azal védekezik, hogy a gyilkosság idején részeg volt és semmire sem emlékszik. Vadasi Lászlóné, aki a merénylet idején lakásából távol volt, már kihallgatta a rendőrséget. A véres eset Arad egész lakosságát izgalomba tartja.

Dinamit a vasuton.

BÉKÉSCSABA. A 606. számú személyvonat a rendes időben robogott be minap délután a békéscsabai pályaudvarra. A postai küldemények ki- és berakását végignézte Sarkadi békéscsabai postahivatalnok is. A mikor a szolgáló Csabára érkezett küldeményeket át akarta adni, észrevette, hogy egyik polczon egy rézhenger van, amelynek ottlétéről a személyzet nem tudott. E felfedezésről jelentést tett Kende vasuti tisztviselőnek, aki megmutatta a rézhengert Sarkadinak. A postatiszt kijelentette, hogy sejtése szerint a dobozban dinamit van. A csendőrök megnézték a csomagot és a tartalmát is jól megvizsgálták. Kijelentették, hogy a branyicskai dinamitmerénylet után a sínek között

ugyanolyan dobozt találtak, amelyben szintén dinamit volt. A vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy valamelyik állomáson bűnös kezek csempészték a dobozt a postakocsiba akkor, amikor a személyzet nagyon el volt foglalva. A dinamitot tartalmazó doboz harminczhét czentiméter hosszú és hét czentiméter széles. A nyomozást folytatja a csendőrség.

Tűzhalál.

BEREGSZÁSZ. Iszonyu tűzhalállal mult ki minap a dr. Balkányi Jenőnél szolgáló Varga Károlyné leánykája. A leányka petroleummal akart tüzet élesztetni a konyhában, de vesztére, mert a hirtelen felszökött lángtól a kezében levő petroleumos kanna

VIOLET ARCCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Üde arcbört ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküldi a felalálót:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, Ohio.

KLEIN ARTHUR

magyar bankháza

101 Hawkins Avenue Rankin, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajóra ad el jegyeket. Perekét, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona ügyeket biztosan elintézi.

MEGNYILT

a legnagyobb magyar gyógyszer-tár.

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY

Kapható mindenféle hazai gyógyszer, arckrém, bajusz-pedró, sósborszesz, Superlin (Zacherlin) fuvóval stb. Ugy ő-hazai, mint itteni receptek szakszerűen elkészítettek.

Pósta megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Beszélünk: magyarul, angolul, németül, tótul s a többi szláv nyelveken.

Pontos czim:

R. A. OLESHAK

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY.

MUNKAKERESŐK FIGYELMÉBE!

Honfitársak és honleányok! Ha jó munkát vagy helyet akartok, forduljatok teljes bizalommal Kovács munkaközvetítő irodájához, ahol mindig nagy számmal kerestetnek mindenféle munkások és munkásnők. Jelenleg is 200 embert keresünk bányamunkára, jó fizetés, sztrájk nincs, gáz nincs, közel Pittsburghoz. Száz leányt keresünk jó házi és egyéb munkára.

Pontos czim: RUDOLPH KOVÁCH, 1524 PENN AVE. — PITTSBURG, PA.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET

280 Bowery, — — New York City. Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé, magyar dalok darabja 35 cent. Megbízható magyar üzlet. Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENTREPRISE LIGHT CO., 280 BOWERY — — NEW YORK CITY.

A BEVÁNDORLÓ

felrobbant, s a kis leányt csakhamar lángtenger vette körül. Az égő leányka sikoltozva az udvarra rohant, de mire segítségére érkeztek s a tüzet elfojtották, akkorára a leányka súlyos égési sebeket szenvedett. Bevitték a kórházba, hol pár órai kínos szenvedés után sebeibe belehalt.

Véletlenségből gyilkosság.

BERZÉTE. A minap halálos szerencsétlenség történt. Bacsó Lajos fegyverét tisztogatta, miközben a puska elsült és szembenálló gyermekét agyonlőtte.

Betörés egy zárdába.

EPERJES. A ferenczrendiek zárdájába vakmerő betörést követtek el. A ferenczrendiek zárándokutatót terveztek Rómába, mely célra 2500 koronát gyűjtöttek össze s ez az összeg a betörők kezébe került, akiknek még nem akadtak nyomára.

Egy utca lángokban.

KAPUVÁR. Sopronmegye. Minap délelőtt tíz óra körül az alsó utcában hirtelen tűz támadt, amely fenyegetőleg terjedt tovább s több közelebb álló házat csakhamar lángba borított. A vészirre szélteben-hosszában nagy rémület támadt. A szomszédos községek derék tüzoltói gyors egymásutánban robogtak be a vész színhelyére s csakis az ő önzetlen és lelkes fáradozásuknak köszönhető, hogy a könnyen végzetessé válható tüzvészt megfékeztek. A tüzet déli 12 óra tájban már lokalizálták.

Malommunkások sztrájkja.

KECSKEMÉT. Mult szerdán az összes malmok munkásai gyüleseztek, amelyen elhatározták, hogy béremelést, a munkaidő leszállítását és csakis szervezett munkások alkalmazását követelik. A munkások bizalmi emberei értesítették határozatukról a malmok igazgatóit, kik részben hajlandóknak nyilatkoztak a követelések teljesítésére. Kifogást csak az utolsó pont ellen tettek, melyet teljesíthetetlennek tartanak. A munkások szívósan ragaszkodnak a harmadik ponthoz is és miután a malomigazgatók e pont tekintetében hajthatatlanok maradtak, az összes malomdunkások beszüntették a munkát.

Megszökött kereskedő.

MISKOLCZ. Napok óta sokat beszélnek egy itteni nagykereskedő szökéséről. Az eltűnt kereskedő Schwarcz Ede, akinek kiterjedt nagykereskedése volt. Hogy miért szökött meg, eddig még biztosan nem tudják. Annyi bizonyos, hogy a miskolci bankoknál mintegy 200.000 korona értékű váltója van, amely váltók közt — hir szerint — nem egy olyan van, amelyért az igazságszolgáltatás-

sal is meggyülne a baja Schwarcz Edének. A váltókat főleg a Borsodi Hitelbank számitolta le, de elszórtan a többi banknál is van Schwarcz-féle váltó, az egy Népbankot kivéve. Schwarcz ellen pedig már több feljelentés érkezett a miskolci ügyészséghez.

Vizhordó urileányok.

NÉMETI. Sopronmegye. A minap a községben tűz ütött ki. Kuti Vendel földmives házat borította lángba a tűz, melynek hírére, szokás szerint, az egész falu népe nyomlan összefutott, hogy megbámulja a szípkázó látványosságot. Arra azonban kevesen vemedtek közülök, hogy a szorongatott embertársuknak segítségére siettek volna egy-egy vödör — vízzel. A legtöbben azt tartották, hogy azzal már eleget tettek felebaráti kötelességüknek, hogy közelről megnézték a tüzvész pusztítását s kisopáncodták magukat a csapás fölött. A tűznél jelen volt két fiatal urileány is: csébi Pogány Miczike és Tóth Ilonka, akik azonban nem a tüzvész-őközte látványosságban gyönyörködtek, hanem szorgalmasan hordták a vizet a tüzhöz, noha tőlük bizonyára nem vette volna rossz néven senkise, hogyha csak nézőkként szerepeltek volna ott, mint mások olyan sokan, akik jobban hozzá voltak szokva a vizhordáshoz...

Grófkisasszony és bojtárgyerek.

NYITRA. Mindig akad egy romantikus grófkisasszony, egy csillogószemű cigánylegény, akik megszeretik egymást és áttörve minden korlátot, egyesülnek a szerelemben. A Pongrácz-grófok réthfalusi kastélyából most egy parasztleány megszöktette a tizenhétéves szép grófkisasszonyt. A grófi leány az ablakon keresztül ismerte meg a legényt, aki egy tehetős gazdaember fia. Hiába öröködt a grófkisasszony fölött az angol guvernánt, a szerelmesek egy szép napon eltűntek a kastélyból. Néhány napig hiába keresték, nem tudtak nyomukra akadni. A gróf egészen kétségbeesett, míg végül néhány nap előtt visszatértek a szerelmesek Réthfaluba. Letelepdedtek a parasztleány apjának házában, közvetlenül a kastély mellett és azóta ott élnek boldogan, mint Argirus királyfi és Tündér Ilona. A grófi apa vissza akarta vinni a kastélyba a leányt, igyekezett rábeszélni, hogy hagyja ott a paraszti férjet, térjen vissza az elhagyott leányszobába. De hiába volt minden könyörgés, hajthatatlan maradt a grófkisasszony, aki szerelmesebb a legénybe, mint valaha. Vele akar élni-halni örökkön-örökké. Eddig tart a szép mese, de hát a család nem nyugszik bele a dolgok ilyen állásba és vizgyógyintézzel fenyegetődzik. És ez az, ami egy kissé komorrá teszi a szép mesét a grófkisasszonyról meg a bojtárgyerekről.

Színészek párba.

OROSHÁZA. Egy vendéglői összeszólalozásból kifolyólag a Nádasy József szintársulatának két tagja: Korda Sándor és Szilágyi Ivor párbaft rivott. Az első összecsapásnál Szilágyi harczéptelenné tette Kordát, kinek sebeit az orvosok összevarrták és azután kötéssel ellátva lakására szállították. A felek nem békültek ki.

Husarak leszállítása.

PÁPA. Az itteni mészárosok a borjúhus árát 18 százalékkal, a marhahus árát pedig 10 százalékkal leszállították. Az egész városban nagy örömmel fogadták ezt a hírt.

Nyári Rudi esküvője.

SOPRON. Nyári Rudi cigányprimás mult szerdán esküdtött örök hűséget Festetics Vilma grófnőnek a dóm-templomban. Tanuként Nyári zenekarának muzikusai, Bokor Lajos és Magda György szerepeltek. Pader Rezső prépost szép beszédet intézett az új párhoz. A polgári esketés már hónapokkal előbb megvolt s az egyházi esküvőt a legnagyobb titokban készítették elő. A szertartásnál alig volt közönség.

Megvont meghatalmazás.

UNGVÁR. A Cunard-vonal Ungmegye területére Fleischman Sámuel bizta meg a szállítási szerződés megkötésére. A belügyminiszter most ezt a meghatalmazást megsemmisítette.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.

A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekének védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.

Aki a Szövetség tagjává akar lenni, irjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Centurv Building, Cleveland, O.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László úr belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ
TRENTONBAN.

P. A. Spracklen

356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

ZASZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK

Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények

Bálok és ünnepekhez szükséges szalagok és diszítések raktára. Jutányos — áruk. —

LITVAY JÁNOS

8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

RIZSÁK JÁNOS
passaicú pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 ik UTCA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Fényképezési

Műterem

Ha ezen hirdetést kivágja s behozza, minden tuczat kép után kap

INGYEN egy életnagyságu képet.

A legjobb felvételek. Vasárnap is nyitva.

S. ROBINSON
fényképész

1716 Centre Avenue,
PITTSBURG, Pa.

Egry Csillagok.

Regény 5 részben.

Irta: *Gárdonyi Géza.*

(Nyolczadik folytatás.)

— Félek, hogy valami baja esik, — magyarázta Dobó. — Mink itt szétugrasztunk egy jókora törökcsapatot, aztán látod, valamelyik megütheti.

A pap megfordította a kocsiját.

— Felülsz? — kérdezte Gergőtől, — vagy a lovadon maradsz?

— Majd a kocsii előtt megyek, — felelte busan Gergő.

Dobó lehajolt a lován és megcsókolta a gyereket.

— Isten áldjon meg, kis katonám, — szólott, — tudom, hogy szeretnél velünk lenni a harcban, de még eszmád sinesen. Hát csak eredd a tisztelendő urral, aztán néhány nap múlva találkozunk.

A pap eloldotta a ketékkötőt, aztán közibe vágott a lovaknak.

Gergő busan poroszkálva ment hol a lovak előtt, hol a kocsii után.

XV.

Már jól beesteledett, mikor a kocsii elhaladt a pécsi vár mellett.

Nem szállottak meg. A pap azt akarta, hogy másnap délelőtt otthon legyenek.

Az egész Meceket meg kellett kerülniök. Éjjel felé kisütött a hold és világított nekik a keskeny, agyagos kocsiiuton.

Gergő most már mindenütt elől lovagolt és mikor hidat vagy zökkenőt értek, kiáltott a papnak.

Éjjeltáján egy csárdaféle épület fehérlett előttük.

— Nézz be, fiam, — mondotta a pap, — csárda-e vagy másféle ház? A lovakat itt megetetjük.

Gergő belovagolt az udvarra s néhány perc múlva visszatért.

— Üres ház, — mondotta, — az ajtaja is nyitva van.

Mindegy, — felelte a pap, — itt egyet pihenünk.

Azzal befordult a kocsii az udvarra.

Egy fehér kis lompos kutya csahított eléjük. Ez már az elébb is fogadta Gergelyt, de ezenkívül senki se jelentkezett.

A pap eloldotta a kerékkötőt, aztán közibe zat.

— Hé, ki van itthon? — kiáltotta be az ajtón, ablakon.

A ház sötét volt, senki se felelt. Az ajtók tárva-nyitva. A küszöbön egy széttört szekrény. Itt bizony a törökök garázdálkodtak.

— Hát biz itt magunk vagyunk, — szólott a pap visszatérve. — Legelsőbbben is a kutat nézzük meg, mert nekem még ég a bőröm.

Lebocsájtotta a vedret és vizet huzott fel. Azután keresgélésbe fogott a kocsiiján.

Volt ott mindenféle: ágynemű, gabona, butor, egy hordó bor meg zsákok. Az egyik zsák puha volt. Azt kibontotta. Az volt benne, amit keresett: fehérnemű.

Egy kendőt meglocsolt a vederből és derékig levetkezve körülborogatta magát.

Gergő is leszállt. Odavezette lovát a vályuhoz és megitta.

A pap azután enni adott a lovaknak, s hogy az egyik zsákban kenyeret tapintott, azt maguknak bontotta fel.

— Éhes vagy-e, fiam? — kérdezte Gergőtől.

— Éhes vagyok, — felelte a gyermek.

A pap kihuzta a kardját, de mielőtt megszegette volna a kenyeret, fölemelte az arezát az égre.

— Áldott a te neved, Uram, — kiáltotta meleg és hálás hangon, — hogy kiszabadítottál a lánczokból és megadtad a mi mai kenyerünket.

Az ég tiszta volt és csillagos. A hold fényvel telt lámpagolyó gyanánt függött az égboltozat közepén, és világított a vacsorához.

A kut kávájára ültek s ott falatoztak. A pap olykor a kutjának is vetett. Gergő meg a maga lovának törte és adta a kenyeré felét.

A távolból ekkor halk dobogás hallatszott. A két evő felfigyelt. Szájuk megállott a mozgásban.

— Lovas jön, — szólott a pap.

— Egy, — felelte rá Gergely.

Azzal tovább ettek.

A dobogás lassankint ropogássá erősödött a száraz kocsiiuton. Egynéhány perc múlva odaérkezett maga a lovas is.

Meglassította a lovát a csárda előtt, és beléptetett az udvarra.

— Mubarek olsun! — kiáltotta a papnak rekedt hollóhangon.

Töröknek nézte, hogy a fején ott volt a vizes kendő.

— Magyar vagyok, — felelte a pap felemelkedve.

Megismerte Mórét.

Gergő is megismerte. Összeborzongott.

— Ki van itt? — kérdezte Mórét lefordulva a gözölgő paripáról. — Hol a gazda?

— Nincs itt más, csak én meg ez a kis fiu, — felelte a pap. — A ház gazdátlan.

— Nekem ló kell, — szólott nyersen Mórét.

— Pihent ló.

— Itt bizony alig akad, — felelte a pap vállat vonva.

— Nekem sietős az utam. Pénzem nincs. Keresztények vagyunk. Ide kell adnod a te lovadat.

Egy pillantással végigmustrálta a két lovat, — a harmadik, a Gergelyé, az árnyékban legelt és kicsi lévén, hitványnak látszott, — aztán feleletet se várva, eloldotta a rudast a kocsiiól.

— Hohó, — szólalt fel a pap, — legalább azt mondd meg: miért futsz?

Mórét szeme düllelt volt az izgalomtól. Nem felelt. Rávetette magát a parasztlóra, és a maga még rosszabb lovát ott hagyva, tovaszárguldott.

— No, — mondotta a pap, — ez ugyan rövidesen esínált lóvásárt.

Ahogy megmozdult, megérezte, hogy valami kicsuszott a zsebéből. Felvette és megbámulta. Aztán, hogy rátapintott, eszébe jutott, hogy a török talizmánja az.

A kis zöld selyemzacskóban valami keménykedett. Fölhasította a kardjával, hát

egy gyűrű esett ki belőle.

A gyűrű köve szokatalanul nagy, négy-szögletes fekete kő, vagy sötét gránát, vagy obszidián, nem lehetett meghatározni a holdvilágnál, de azt tisztán lehetett látni, hogy valami halványsárga kőből hold van rajta,

UJ GAZDA! UJ REND!

PITTSBURGBAN

az egyetlen szépen berendezett magyar étterem és kávéház a

LITTLE HUNGARY

ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.

911 FIFTH AVENUE

VAJDA és ZNAMENÁK, tulajdonosok.

HERSKOVITS ADOLF

— magyar órás. —

Raktáron tart nagymennyiségű hazai órákat, lánczokat, karpereceket, gyűrűket férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legjutányosabban árusítja. Kitűnő pipák raktáron!

UNIONTOWN, PA.,

83 W. MAIN STREET.

KAIL G. ÁRPÁD

bank és hajójegy üzlete

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. — W. MAIN STREET.

WARADY LAJOS

Hazai poros, — katonai ügyek pontos elintézése.

Pénzküldés az ó-hazába.

As összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tűzbiztosítás, csomagok kihazatala és hazaszállítása.

Levélcsím:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

meg körülötte öt apró gyémánt-esillag.

A zacskó belsejében is tündöklött valami: ezüstfonalakból varrt török írás.

A pap tudott törökül, de a török írásjegyeket nem értette.

Ránézett Gergőre. A kis fiu a fehérruhás zsákon aludt már édesen.

XVI.

Milyen tisztán, milyen pompásan süt a nap az égből. Pedig a Balaton körül nem láthat egyebet, csak szenes háztetőket, szanaszét heverő holtakat, letiport vetéseket.

Oh, ha a nap az Isten arca volna, sugarak helyett könny hullana a földre!

A pap előre tudta, hogy az ő faluja is meg van dulva, mégis ahogy felértek a dombra, s a kerti fák lombjain túl előmeredt a kormos, tetőtlen torony, kiesordult a könny a szeméből.

Korom és dűledék volt az egész falu. Sehol egy ép tető, sehol egy ép kapu. Az udvarokon butortöredékek, hordódongák, liszt-hulladék, holt emberek és holt állatok.

És sehol egy élő ember, csak egypár gazdátlan kutya, és egynehány baromfi, amely el tudott menekülni a rablók keze elől.

A pap leszállt a kocsijáról és levette a kalapját.

— Vedd le te is a kalapodat, fiam, — mondotta Gergelynek. — Halottak faluja ez, nem eleveneké.

Leszállt a kocsiról, és a lovakat vezetve haladtak beljebb.

Egy nagyhaju ősz paraszt égbe néző arccal keresztben feküdt az uton. Holt kezében még mindig tartotta a vasvillát.

— A bíró, — mondotta a pap. — Szegény András bácsi!

Megfogta a halott karját és elvonszolta az utból, hogy a lovak elmehessenek mellette.

Egy másik fiatal paraszt derékban megtörve lógatta holt fejét a kerítésen le az utcára. Mintha nézné a vért, amely a fejéből a földre esurgott.

A disznója ott legelt mögötte az ágytollal ellepett udvaron. A disznót nem bántja a török, mert nem él a husával.

És egy meztelen csecsemőgyerek is ott hevert a közelében a kapu mellett. A mellecs-

kéjén iszonyu seb.

A pap fogta a lova kantárát és vezette. Nem nézett már se jobbra, se balra, csak az utat nézte, amelynek a pora sárgállott a napfényben.

*

Végre a paplakhoz értek.

Ennek sínes teteje. A megszenesedett fekete ollófák nagy A-betűket alkotva meredtek a tető araszos hamuján, s az utcái ablak fölött fekete volt a fal a láng nyomaitól.

Akkor gyujtották fel ezt a házat, mikor öt forró vízzel öntözték, hogy adja elő a templom kincseit.

A pad még ott van az udvar közepén. Körülötte a nagy diófaláda töredékei, könyvek, lisztöntelék, üvegek, elgázolt szobai virágok, széklábak, edénycserepek. S a lábatörött asztal mellett egy feketeruhás öregasszony, aki hanyatt fekszik, a két kezét hosszan szét nyujtva. S fekete vértócsa van alatta s körülötte.

Az a papnak az édesanyja.

— Itthon vagyunk, — mondotta a pap, Gergelyre fordítva könnyekben ázó orcáját.

XVII.

Temettek két napon át szünet nélkül. A pap levette a kocsija oldalát, és három-négy halottat vitt egy-egy fordulóval ki a temetőbe.

Gergő mindig a kocsi előtt ment. Az oldalán a kard, amit Dobótól kapott, kezében a temetői kereszt. A pap hol énekelve, hol imádkozva vezette a lovakat. Neki is ott volt a kard az oldalán.

Odakünn betakarta a halottakat gyékényvel, hogy a ragadozó madarak ne férhesse nek hozzájuk, s meg-meg visszatért.

Harmadnap délelőtt aztán egy asszony, meg egy gyermek jelent meg a faluban. Ezek a Balaton nádasában bujdosnak. Este még két férfi tért haza.

Azok ásták aztán meg a sirokat, és velük ásott a pap is.

Csak mikor a halottakat eltakarították, akkor kezdett a pap ahhoz, hogy a hajlékát, ahogyan lehet, rendezze.

A házban három szoba volt, de mind be-

szakadt az égésben.

Az utcái szobát tetőzte be először a pap deszkával, hogy az eső ellen védve legyenek. Aztán egy szekrényt igazított össze, és Gergelyvel hordatta bele az udvaron heverő könyveket.

Gergelynek a sok szomorú munka után tetszett ez a foglalkozás. Egyik-másik könyvet meg is forgatta, hogy képesek-e? Vámi őt képes volt köztük. Az egyikben mindenféle bogár volt, a másik meg tele volt virágrajzzal. Mindössze tán harmincz pergamentkötésű könyv volt az egész.

Az asszony ezalatt a konyhát is összerendezte és főzött. Czukorborsót főzött hus nélkül, meg tojásos rántott levest.

Két tál étel egy egész falunak.

Ebéd után a pap kissé felépült a bágyadt szomorúságból.

Kivezette Gergelyt a kertbe, ahol egy kis

Ha bajba jutott, forduljon
NAAR MANFRED
BÉKEBIRÓHOZ,
15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.
aki tanácsccsal, segítséggel látja el.
MAGYAR, NÉMET, TÓT, LENGYEL STB.
TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

HA BETEG
és szüksége van megbízható orvoságra,
uav forduljon bizalommal
ERPF ARTHUR
őhazai okleveles gyógyszerészhez
PITTSBURGHBA
ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer
és különlegesség, továbbá szépitők
és pipere cikkek.
Ugy hazai mint itteni receptek pontosan
készíttetnek. Postai megrendeléseknek
pontosan eleget tesznek.
Pontos cím:
LINCOLN PHARMACY
Pittsburg, Pa — — 2307 Forbes street.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB
hazai regény és imakönyvek, hangszerek és
kották, valamint mindennemű hazai impor-
tált árucikkek FALKENSTEIN SOMÁ-nál
szerezhetők be.
— Irjon árjegyzékért. —
FALKENSTEIN SOMA,
a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.
Bármily régi be-
tegségben is szen-
ved s ha orvosai ez
ideig hiába gyógyke-
zelték, forduljon bi-
zalommal hozzánk.
A mi európai gyógy-
intézetünkben min-
dennemű betegségek
gyorsan és sikeresen
kezelteknek.
ORVOSI TANACSOT INGYEN ADUNK.
Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órá-
tól esti 8 óráig, tanénapon délelőtt 10 órá-
tól délután 3 óráig.
EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
402 GRAND ST — — PITTSBURG, PA.

BÁMULATOS ÓRÁK
Ezt a remek 14 karatos aranylemezes órát egy dollár 60 cent beküldé-
se mellett bérmentve megküldjük bárkinek bárhová. Minden órával
küldünk egy évig érvényes jótállást. Minden óra 36 óráig járó rugó-
val van ellátva.
Ha az órát megkapta és minden tekintetben megfelel, akkor még
egy dollárt kell a címünkre beküldeni. Ezen órák mindegyike egyen-
lő értékű a tiz dolláros órákkal. Előnyös ajánlatunknak csakis az a
célja, hogy áruinkat a magyarsággal megkedveltessük. Irjon még
ma. Minden levél így czimzendő:
WATCH SUPPLY CO.,
BOX 322 MONTCLAIR, N. J.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. pósta-, távirtda és telefon, a m. kir. államas-
utak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzulatusi orvos, a legkülönfélébb és legsu-
lyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmaga-
sabb szívonán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít
mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. —
Levelekre válaszol:
Dr. LOUIS BOTTLIK
420 SO. HALSTEAD STREET. — — — Telephone Monroe 1118. — — — CHICAGO, ILL.

kápolnaszerű méhes állott. Ennek ajtaját is felszakították a törökök, de mert nem látta benne egyebet, csak lócsát, meg egy bakasztalt, s holmi üvegeket, nem is romboltak benne semmit.

Ekkor egy asszony lépett be a kertajtón. A kötényében hozott egy holt gyermeket, — olyan egy éves formát. Az arca vörös volt a sírástól.

— A Jánoskám, — mondotta sírásnak eredve.

— Eltemetjük, — felelte a pap, és fogta a kalapját.

Gergely is felvette a keresztet, és megindult előttük.

— Elrejtettem őt, — beszélt sirva az asszony, — elrejtettem ijedtemben a gabonaverembe. Aztán én is elfutottam. Éjjel vissza akartam jönni, de akkor egy másik pogánycsapattal találkoztunk. Az egész nádaszt felverték. Isten tudja, kiket vittek el, kiket öltek meg. Mikorra visszajöhöttem, az én Jánoskámát így találtam. Oh Isten! Isten! Miért vetted el tőlem?

— Ne kérdezd az Istent, — felelte a pap, a földet ásva. — Az Isten tudja, mit csinált, te pedig nem tudod.

— De hát miért született, ha így kellett meghalnia!

— Nem tudjuk: miért születünk, és nem tudjuk: miért halunk meg, — szólt a pap tovább ásva. — Ne szólj többet az Istenről.

Az anya leoldotta a kötényét, és azzal együtt tette a gyermeket a földre.

— Még ne! — szólt fuldokolva a papnak.

Füvet és virágot szagatott. Azt szórta a gyermeke fölé, miközben folyton jajgatott:

— Oh, hogy a földnek kell tégedet adnom! Nem ölelsz meg többet kicsi kis kezded! Nem mondd nekem többet ezt a szót: anyácskám? Oh, hogy azok a piros rózsák elhervadtak gyöngye kis arcodon! Oh, hogy azt a szép szöszke hajadat meg nem simogathatom többé!

És a paphoz fordulva sirdogált tovább: — Milyen szép szeme volt! Ugy-e, milyen szép barna szeme volt! Hogy tudott vele nézni, milyen kedvesen! Oh, drága lelkem, nem nézel többé sohasem!

(Folytatás következik.)

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle azivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYANYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR HARRY F. POTTER
elnök pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK
First National Bank
MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Countynek legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00
Tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"
AZ ÁLLAM BANKJA.
378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. L., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség, több mint \$1,000,000
Betétek több mint 16,000,000
Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.
Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

vetkező helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat felvehetnek és nevükben nyugtázzhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Ferbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getey János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Törhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead. Pa. Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM.
Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York. Tíz év óta fennáll.
Németh János, 457 Washington street, New York.
Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal
The Oriental Bank, 132—134 Broadway, New York.
Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. Hendler, successor to A. Hendler Sen. & Co. Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába és az ó-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.
First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árák mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultációs hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.
Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesi magyarok. Pénzt két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét számlára. Pénzküldés, hajójegy eladás és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Kijelölt közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.

Kail G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MICHIGAN ÁLLAM.
The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.
Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000, takarékbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R. Bodde segédpenztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Flóközlet Gratot Ave., üzletvezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ÁLLAM.
The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trustt kompániája, Bonne Terre.
Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. E. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.
Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.
Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetétet elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.
Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fiamai ügynékségének irodája: Flume, Andrassy ut 22. Magyar amerikalak, akik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

Yorkville Boulevard
előkelő magyar kávéház a felsővárosban
1393 MÁSODIK AVENUE
a 72. és 73. utcák között
Tulajdonosok:
GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE
Kittünő magyar ételek és jó italok
Pontos kiszolgálás
POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

The Friedman Print
215 BOWERY NEW YORK
Elvállalja alapszabályok s mindenféle nyomtatványok elkészítését. Kötően felszerelt magyar nyomda.
A „BEVÁNDORLÓ-T ITT KÉSZITIK.
Nlv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.